

Odločba Višjega sodišča RS: VDS Sodba Pdp 1133/2000

Zbirni podatki

Evidenčna številka: VDS01105

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče Ljubljana

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne spore

Datum: 21.9.2000

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: kolektivni spor - sodno varstvo - svet delavcev - aktivna legitimacija

[Povezava do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Povezave

Zveza: ZPP člen 338, 338/1, 350, 350/2, 358, 358-4. ZSDU člen 95. ZDSS člen 11, 14, 14/1, 46, 56, 79, 79/3. ZGD člen 22, 266.

Besedilo

Jedro:

Tudi če izpodbijana odločitev sveta delavcev neposredno ne zadeva prvega in drugega predlagatelja, temveč le tretjo predlagateljico, ki ni članica sveta delavcev, temveč nadzornega odbora, je potrebno obema predlagateljema kot članoma sveta delavcev priznati pravni interes za skupno uveljavljanje sodnega varstva, če jima ni bilo omogočeno sodelovanje na seji sveta delavcev, na kateri je bila sprejeta sporna odločitev.

Izrek:

Pritožbam udeležencev se ugotovi in se zahtevek predlagateljev za razveljavitev sklepov, sprejetih na izredni seji drugo udeleženca Sveta delavcev A.A. d.d. dne 17.11.1999, M. G 30.6.1999 o predlogu njenega imenovanja za delavsko direktorico in da se jo odpokliče iz nadzornega sveta zaradi neprimernosti, kot neutemeljen zavrne.

Obrazložitev:

Sodišče prve stopnje je z izpodbijano sodbo razveljavilo sklepe sveta delavcev A.A. d.d., ki so bili sprejeti na izredni seji dne 17.11.1999, da tretje predlagateljica z navedenim dnem preneha opravljati strokovna in vsa ostala dela za potrebe sveta delavcev, da se razveljavi sklep 7. redne seje sveta delavcev z dne 30.6.1999, s katerim je svet delavcev na lastno pobudo predlagal nadzornemu svetu A.A. d.d., da se tretje predlagateljico imenuje za delavsko direktorico v upravi A.A. d.d., pri čemer je svet delavcev dal soglasje k imenovanju navedene in da je svet delavcev sprejel sklep o odpoklicu tretje predlagateljice iz nadzornega sveta zaradi neprimernosti.

Zoper sodbo sta se pritožila oba udeleženca iz vseh pritožbenih razlogov po določbi 1. odst. 338. čl. zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99), ki se v skladu z določbo 1. odst. 14. čl. zakona o delovnih in socialnih sodiščih (ZDSS, Ur. l. RS št. 19/94) subsidiarno uporablja v postopku pred delovnimi in socialnimi sodišči, kolikor ni s ZDSS drugače določeno.

Prvo udeleženec A.A. d.d. v pritožbi navaja, da je svet delavcev fakultativni organ, preko katerega delavci uresničujejo pravico do

sodelovanja pri upravljanju, nikakor pa ni organ podjetja, niti ne organ soupravljanja. Prvoudeleženec ne sprejema obveznosti sveta delavcev, kakor jih nasprotno ta organ ne more sprejemati za podjetje. Meni, da iz teh razlogov v sporu ne more biti pasivno legitimiran. Zato predlaga, da pritožbeno sodišče razveljavi sodbo v delu, ki se nanaša na njegovo legitimacijo.

Drugo udeleženec svet delavcev A.A. d.d. Novo mesto v pritožbi vztraja pri že podanih procesnih ugovorih aktivne in pasivne legitimacije prvih dveh predlagateljev ter prvega nasprotnega udeleženca. Ne strinja se z ugotovitvijo v sodbi, da so bile njegove seje vnaprej planirane, pri čemer dejstvo, da do sklica sporne izredne seje nikoli ni bila sklicana takšna seja, na celotno zadevo ne more imeti nobenega vpliva. Po njegovem je za izvolitev in odpoklicu članov nadzornega sveta merodajna le določba 3. odst. 79. čl. ZDSS, zaradi česar analogija glede uporabe določb zakona o gospodarskih družbah, na katero se sklicuje sodišče, ne more biti sprejemljiva. V konkretnem primeru je bila odločitev v zvezi s tretje predlagateljico pravilno sprejeta z dvotretinsko večino, zaradi česar pomeni drugačna presoja sodišča zmotno uporabo materialnega prava. Poleg tega so razlogi sodbe nejasni in v določenih delih v medsebojnem nasprotju. Zato predlaga, da pritožbeno sodišče zahtevek predlagateljev zavrne, podrejeno pa, da izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

Predlagatelji v odgovoru na pritožbe udeležencev navajajo, da je sodišče prve stopnje pravilno razsodilo. Zato predlagajo, da pritožbeno sodišče zavrne pritožbe kot neutemeljene in v celoti potrdi izpodbijano sodbo.

Pritožbi sta utemeljeni.

Pritožbeno sodišče je preizkusilo pritožbi udeležencev v mejah pritožbenih razlogov, pri tem pa po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb postopka in na zmotno uporabo materialnega prava (2. odst. 350. čl. ZPP). Ugotovilo je, da se sodišče prve stopnje v obrazložitvi sodbe zmotno sklicuje na določbo 22. čl. zakona o gospodarskih družbah (ZGD, Ur. l. RS, št.

30/93 - 54/99) glede predpisane višine oddanih glasov pri odpoklicu člana nadzornega sveta družbe. Navedena vsebina zakonske določbe se dejansko nanaša na določbo 266. čl. ZGD.

Vendar zgolj drugačno citiranje zakonske določbe, ki predstavlja le pisno napako, pri čemer je po vsebini jasno, da gre v zadevi za že navedeno drugo določbo, ne more pomeniti obstoj zatrjevane bistvene kršitve postopka. Poleg tega pritožbeno sodišče tudi ni ugotovilo nikakršnih odločilnih nasprotij v sodbi, na katere opozarja pritožba drugega udeleženca, zaradi katerih bi bili razlogi sodbe nejasni in v medsebojnem nasprotju.

Nadalje pritožbeno sodišče v zvezi s pritožbeno navedbo, da prvo in drugo predlagatelja v sporu ne moreta biti aktivno legitimirani stranki navaja, da so v skladu z določbo 46. čl.

ZDSS lahko stranke v kolektivnem delovnem sporu tudi organizacije delavcev oz. delodajalcev ali posamezni delodajalci ter skupine delavcev, če zanje velja kolektivna pogodba in če izkažejo, da upravičeno uveljavljajo skupinski interes. Pri takšnem interesu ne gre zgolj za interes, ki bi se nanašal le na posamezne udeležence, torej za individualni interes, temveč za skupni, kolektivni interes, ki je pomemben za kolektivna delovna razmerja. Zato v konkretnem sporu, ko predlagatelj izkazuje interes za razveljavitev sklepov drugo udeleženca z dne 17.11.1999, ki se sicer po vsebinskih odločitvah nanašajo na status tretje predlagateljice, ne gre v sporu samo za obstoj interesa navedene predlagateljice, temveč skupaj še z ostalima predlagateljema za skupno uveljavljanje sodnega varstva, to je izkazovanje skupinskega interesa za ugotovitev pravilnosti in zakonitosti postopka glede odločitve o statusu tretje predlagateljice kot strokovne delavke drugo udeleženca, članice nadzornega sveta prvo udeleženca in kandidatke za delavskega direktorja. Čeprav prvo in drugo predlagatelja neposredno ne zadevajo izpodbijane odločitve, ki se dejansko nanašajo le na tretje predlagateljico, pa je potrebno obema, kot izvoljenima članoma drugo udeleženca, ki sta bila v skladu z določbo 56. čl. ZDSS prikrajšana v svojih pravicah sodelovanja na seji, priznati tudi pravni interes pri uveljavljanju predmetnega sodnega varstva. Tako v zadevi niso podani nikakršni zadržki, da obema predlagateljema, skupaj s tretje predlagateljico, ne bi mogli priznati interesa glede ugotovitve pravilnosti in zakonitosti izpodbijanih odločitev drugo udeleženca. Zato pritožbena navedba da v sporu nista aktivno legitimirani stranki, ne more biti upoštevana.

Pritožbeno sodišče se strinja s pritožbeno navedbo prvo udeleženca, da je svet delavcev fakultativni organ delavcev, preko katerega delavci uresničujejo pravico do sodelovanja pri upravljanju v podjetju. Vendar pa ne soglaša z navedbo, da ni organ podjetja oz. da njegove odločitve nimajo nobenega vpliva na vodenje podjetja. V tej zvezi je potrebno poudariti, da deluje svet delavcev po določbah zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju (ZSDU, Ur. l. RS, št. 42/93), s katerim je opredeljeno delovno področje navedenega organa, ki je po vsebini drugačno od sindikata, kateri deluje po svojih pravilih in programu ter uveljavlja interese svojih članov. Svet delavcev ima tako določene pristojnosti v zvezi z ekonomskimi, osebnimi in socialnimi

vprašanji zaposlenih, ki jih uresničuje v okviru pravice do sodelovanja pri odločanju. Poglavitna oblika uresničevanja takšne pravice je urejena v določbi 95. čl. ZSDU. V tej določbi so opredeljene zadeve, o katerih je delodajalec dolžan predloge svojih odločitev predložiti v soglasje svetu delavcev, pri čemer so takšne odločitve sprejete in veljavne šele po uskladitvi predlaganih stališč. Ker je delodajalec pri svojih zakonsko določenih odločitvah vezan na stališče sveta delavcev, je potrebno navedenemu organu priznati pristojnost soupravljalnega organa v organizaciji in v tej posledici svojstvo organa v sestavi gospodarske družbe. Tako je svet delavcev na eni strani samostojen organ, preko katerega uresničujejo delavci pravico do sodelovanja pri upravljanju, hkrati pa na drugi strani zakonsko opredeljen organ, ki sodeluje pri določenih odločitvah v gospodarski družbi, za katere je družba navzen odgovorna nasproti drugim subjektom. Zato iz teh razlogov pritožba prvo udeleženca, da v sporu ni pasivno legitimirana stranka, ne more biti upoštevana.

Utemeljena pa je pritožba drugo udeleženca v zvezi z odločitvijo v izpodbijani sodbi, ki se nanaša na analogno uporabo določbe ZGD glede odpoklica člana nadzornega sveta. Po ugotovitvi pritožbenega sodišča takšna analogija pri odpoklicu (enako tudi v primeru imenovanja) člana nadzornega sveta iz vrst delavcev ne more biti sprejemljiva. V tej zvezi je potrebno najprej poudariti odločilno dejstvo, da gre v zadevi za različnost interesov kapitala (delničarjev) na eni strani, nasproti interesom dela (delavcev) na drugi strani in glede tega za različnost zakonskih podlag za imenovanje oz. odpoklic posameznega člana nadzornega sveta. Za izvolitev in odpoklic članov nadzornega sveta iz vrst delavcev je merodajna določba 3. odst. 79. čl. ZSDU, po kateri se način izvolitve in odpoklica članov, ki so predstavniki delavcev, podrobneje določi s poslovnikom sveta delavcev. Dočim so za izvolitev in odpoklic članov nadzornega sveta iz vrst delničarjev merodajne določbe ZGD, ki urejajo način in sklepčnost glasovanja skupščine v skladu z deležem kapitala ter nadalje volitev in odpoklic članov nadzornega sveta, pri čemer uredi gospodarska družba podrobnejša vprašanja glede glasovalne pravice, sklepčnosti delničarjev in druga vprašanja s svojim statutom.

V spornem primeru, ko ZSDU ne vsebuje konkretnih določb glede glasovalne pravice članov sveta delavcev, ki se nanaša na potrebno večino, da se šteje sklep za veljavno sprejet, ob ugotovitvi v izpodbijani sodbi, s katero soglaša tudi pritožbeno sodišče, da poslovnik drugo udeleženca ne velja, ker ni bil veljavno sprejet, je povsem nedopustna analogna uporaba določbe 266. čl. ZGD glede odpoklica člana nadzornega sveta iz vrst predstavnikov delavcev.

Pritožbeno sodišče se sicer strinja z obrazložitvijo v izpodbijani sodbi, da je namen ZSDU v omogočanju soupravljanja družbe oz. da delavci, ki sodelujejo pri soupravljanju, ne bi imeli manj pravic.

Vendar bi imelo navedeno pomen le, če bi šlo za urejevanje notranjih razmerij v organu, v katerem so prisotni tako predstavniki delavcev kot predstavniki kapitala, to je v situaciji, ki

se nanaša na urejanje njihovih medsebojnih pravic, obveznosti in odgovornosti. Iz teh razlogov je nesprejemljiva uporaba določbe drugega zakona tudi v primeru namenske razlage določbe 79. čl. ZSDU.

Zato je potrebno upoštevati pravilo, da je pristojen za odpoklic svojega predstavnika iz določenega organa tisti, ki je takšnega predstavnika predhodno imenoval in če glede tega ni ustreznega akta oz. podlage v zakonski določbi, izhajati iz postopka glede načina imenovanja oz. izvolitve takšnega člana. Ker je bila v konkretnem primeru tretje predlagateljica izvoljena v nadzorni svet s sklepom drugega udeleženca z dne 10.12.1997 z večino glasov vseh članov tega organa, to je sveta delavcev A.A. d.d., je ne samo v skladu z enakostjo pravic, temveč tudi pravno sprejemljivo, da je odpoklicana po enakem postopku v skladu z enakim kvorumom glasov članov drugo udeleženca, kot je bila izvoljena v nadzorni svet.

Takšna absolutna - dvotretinska večina članov drugo udeleženca pa je bila na seji, na kateri so se sprejele izpodbijane odločitve, v celoti podana in to ne glede na dejstvo, da prvo in drugemu predlagatelju ni bilo omogočeno opravljanje njihovih aktivnosti na tej seji, saj njuna kakršnakoli odločitev na seji ne bi imela vpliva na obstoj dvotretinske večine članov tega organa. Ob tem pa je potrebno poudariti, da za odpoklic člana nadzornega sveta ni potreben utemeljen razlog, kar pomeni, da je lahko odpoklican kadarkoli. Zato sklicevanje predlagateljev, da na strani tretje predlagateljice ni bilo podanih nikakršnih utemeljenih razlogov glede njene neprimernosti, ne more biti upoštevno.

Sodišče prve stopnje je z odločitvijo, ko je na podlagi ugotovljenega dejanskega stanja razveljavilo izpodbijane sklepe drugo udeleženca z dne 17.11.1999, zmotno uporabilo materialno pravo. Zato je pritožbeno sodišče v skladu z določbo 4. tč. 358. čl. ZPP ugodilo pritožbi drugo udeleženca in izpodbijano sodbo spremenilo tako, da je zahteve predlagateljev zavrnilo, kot je razvidno iz izreka te sodbe. Čeprav pritožbeno sodišče pritožbene navedbe prvo udeleženca po vsebini ni upoštevalo, kar je v sodbi že obrazložilo, je s tem, ko je zavrnilo zahteve predlagateljev, ugodilo tudi njegovi pritožbi (2. odst. 350. čl. ZPP v zvezi s 351. čl. ZPP).

Zveza:

ZPP člen 338, 338/1, 350, 350/2, 358, 358-4. ZSDU člen 95. ZDSS člen 11, 14, 14/1, 46, 56, 79, 79/3. ZGD člen 22, 266.